

DAVID GUERRERO I RAVENTÓS
Policia Local de Sant Pere de Ribes

1. INTRODUCCIÓ

Aquesta nova edició de la *Revista Catalana de Seguretat Pública* té com a eix principal una de les branques més importants de la professió policial, l'ètica. Per aquest motiu, i amb la intenció d'oferir a tots els lectors interessats a aprofundir en aquesta matèria una documentació complementària, he dut a terme un recull de textos relacionats amb el tema.

El recull documental l'he centrat en treballs que han estat exclusivament publicats a Espanya per autors nacionals.

Les fonts de documentació que he utilitzat són diverses: xarxes de biblioteques, centres de documentació especialitzats, hemeroteques de revistes especialitzades, etc. També he utilitzat com a eina de recerca buscadors d'Internet i pàgines web dedicades al món policial i als drets humans.

Probablement, les publicacions que consten en aquest recull no són totes les existents però, si més no, crec que hi són les més destacades i conegudes. Demano disculpes als autors de possibles publicacions no presents en aquesta llista.

La gran majoria d'aquests llibres i articles fan menció de la importància dels valors ètics en la professió policial. Tots els autors coincideixen en els transcendents canvis iniciats fa temps —i encara en procés— que estan experimentant els cossos policials; transformació que respon a les demandes de les societats actuals i que exigeixen normes que afavoreixin aquesta adaptació de la policia a la població. En aquest sentit, molts dels autors, pel fet que els treballs són anteriors a l'entrada en vigor del nou Codi europeu d'ètica de la policia, esmenten la necessària existència d'una regulació legal que unifiqui i vinculi tot el col·lectiu policial d'Europa.

Algunes de les publicacions incloses no estan dedicades de manera expressa al sector dels cossos de seguretat, sinó que fan referència a la deon-

tologia professional en general i a la funció pública. No obstant això, he considerat interessant afegir-les per la seva utilitat com a font d'informació relativa a la qüestió ètica en el marc específic de les administracions públiques.

Per concloure, i fent un balanç molt més global, si comparem els treballs realitzats a Espanya sobre ètica i deontologia en l'àmbit policial amb els d'altres països europeus, ens adonem del llarg camí que encara resta per recórrer en aquest terreny. Els centres de documentació de l'Institut Internacional de Drets Humans a Estrasburg o del Tribunal Europeu de Drets Humans són algunes mostres d'aquesta realitat. Igualment escasses són les traduccions de treballs realitzats per autors estrangers a la llengua catalana o castellana.

2. BIBLIOGRAFIA

- BAENA LÓPEZ, J.C. «Principios de deontología policial». *Ciencia Policial* (juny de 1991), núm. 13. Madrid: Centre de Publicacions del Ministeri de l'Interior; Direcció General de la Policia, p. 56-69.
- BARBERO SANTOS, M. «El respeto de los Derechos Humanos: grandeza y servidumbre de la actividad policial (la situación en España)». *Estudios penales y criminológicos IX (1984-85)*. Universitat de Santiago de Compostel·la, 1986.
- BERISTÁIN, A. «Ética policial». A: *Policia y sociedad democrática*. Madrid: Alianza Editorial, 1983, p. 234-261.
- BERISTÁIN, A. «Código deontológico policial según las Naciones Unidas». *Estudios penales y criminológicos VII (1982-83)*. Universitat de Santiago de Compostel·la, 1984, p. 73-126.
- CENTRE UNESCO DE CATALUNYA. *Policia i immigració*. Barcelona, 2000, p. 14.
- CENTRE UNESCO DE CATALUNYA. *Recomanacions Pavement*. Barcelona, desembre de 2000, p. 59.
- CENTRO DE ESTUDIOS DEONTOLÓGICOS PROFESIONALES (CEDEPRO). *Informe sobre las necesidades de formación de las policías locales de la provincia de Alicante*. Alacant: Diputació d'Alacant, març de 2002.
- CORTINA, A. *Corrupción y ética*. Bilbao: Universitat de Deusto, 1996.
- CURBET, J. *L'ètica de la policia: declaracions internacionals*. Barcelona: Generalitat de Catalunya; Direcció General de Seguretat Ciutadana, 1983.
- FORONDA Y GÓMEZ, M. *Ensayo sobre ética profesional*. Madrid: C. Bermejo, 1954.
- GARCÍA MARTÍNEZ, J.; MUÑOZ BOSQUES, F.; ARROBAREN BARRENA, J. *Ética policial y ética social*. Pamplona: Govern de Navarra; Departament de Presidència i Interior, 1991.
- GIL HERNÁNDEZ, A. *Intervenciones corporales y derechos fundamentales*. Madrid: Editorial COLEX, 1995.
- GONZÁLEZ PÉREZ, J. *La ética en la Administración pública*. 2a ed. Madrid: Cívitas, 2000.
- GONZÁLEZ RADIO, V. *Ética, administración e información*. Santiago de Compostel·la: Xunta de Galícia; Escola Gallega d'Administració Pública, 1995.

- INSTITUTO DE ESTUDIOS DE SEGURIDAD Y POLICÍA. «Nuevo Código ético para las fuerzas policiales en Europa». *IESP-SUP* [Madrid] (butlletí), 2001.
- INSTITUTO NACIONAL DE ADMINISTRACIÓN PÚBLICA. *Jornadas sobre Ética Pública*. Madrid: Ministerio de Administraciones Públicas, 1997.
- IZQUIERDO, A. «Ética y administración». *Papeles de Trabajo*, núm. 194. Madrid: Institut Universitari Ortega y Gasset, 1994.
- LAMAS ESTEVES, M.A. *Deontología policial (ética profesional de los Cuerpos de Seguridad desde principios morales de los Derechos Humanos)*. Madrid: Editorial Dykinson, 2002.
- LAMAS ESTEVES, M.A. «Por un código de deontología policial» [informe monogràfic]. *Policía* (1987), núm. 31.
- MEILÁN, J.L. «Ética pública e formación de funcionarios» [ponència del V Seminari europeu de centres de formació de personal d'entitats territorials, realitzat l'abril de 1993 a l'Escola Gallega d'Administració Pública]. *REGAP. Revista Galega de Administración Pública* (1994), núm. 7.
- MUÑOLO ALARCÓN, G. «Ética policial». *Policía Municipal* (1986), núm. 425, p. 5-7.
- PELÁEZ, M.A. *Ética, profesión y virtud*. Madrid: Rialp, 1991.
- PEÑA ECHEVARRÍA, H. *El Código deontológico del servicio de Policía del País Vasco* [tesina]. Donostia: Institut Basc de Criminologia, 1993.
- PULGAR FRAILE, P. «La ética en la Administración pública: panorama internacional». A: *Estudios sobre economía de las corporaciones locales*. Granada: CEMCI, 1991.
- RODRÍGUEZ-ARANA MUÑOZ, J. «La ética en los planes de formación de las escuelas de función pública». *Actualidad Administrativa*, núm. 43, 1992.
- RODRÍGUEZ-ARANA MUÑOZ, J. «Sobre la ética en la Administración pública». *Actualidad Administrativa*, núm. 21, 1995.
- RODRÍGUEZ-ARANA MUÑOZ, X. *Ética na Administración pública*. Santiago de Compostela: Xunta de Galicia; Escola Gallega d'Administració Pública, 1995.
- RODRÍGUEZ, J.A. «Código europeo de ética». *IESP-SUP* [Madrid] (butlletí de l'Institut d'Estudis de Seguretat i Policia), octubre de 2002.
- RODRÍGUEZ-VILLASANTE Y PRIETO, J.L. «Derechos humanos y fuerzas y cuerpos de seguridad». *Cuadernos de la Guardia Civil*, núm. 5, 1991.
- SÁINZ MORENO, F. *Principios éticos y ejercicio de la función pública*. Madrid: Universitat Complutense de Madrid, 1998, p. 142.
- SÁNCHEZ GARCÍA, M.I. *Ejercicio legítimo del cargo y uso de armas por la autoridad*. Barcelona: Bosch, 1995.
- SÁNCHEZ SOBRINO, M.; CRESPO PÉREZ, F.J. *Esbozo de ética policial*. Aznalcázar: Junta d'Andalusia; Escola de Seguretat Pública d'Andalusia, 1995.
- TOBOLI DUQUE, J. [et al.] *Nivel ético del profesional español (investigación ético-sociológica)*. Madrid: Departament de Sociologia de la Universitat Complutense de Madrid; Confederación Española de Cajas de Ahorros, 1975.
- YANGUAS, J.L. «Código deontológico de la Ertzaintza». *Harlax* (1990), núm. 1, p. 42-47.